

ולהנהיג את עניני העולם לבררם¹⁶ ולהחדיר בהם אלקות; ורק לאח"כ באים¹⁷ לענין הכהונה כפשוטו, שזהו"ע "וגוי קדוש" — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חי"ח ע' 18 ואילך.

* * *

ג. מאמר (כעין שיחה) ד"ה והי' מספר בני אשר לא ימד ולא יספר גו'.

* * *

ד. בהמשך להמדובר לעיל (במאמר¹⁸) אודות ענין המספר, שצריך להמשיך בו הבחי' ד"לא ימד ולא יספר"¹⁹ — יש להדגיש גם את החשיבות של ענין המספר כשלעצמו, כמודגש בפרשת השבוע, פ' במדבר (שקורין לעולם לפני חג השבועות²⁰, בתור הכנה למ"ת), שבה מדובר אודות מנין בני, ועד שבגלל זה נקרא הספר כולו בשם "חומש הפקודים"²¹.

ולהעיר, שאף שענין המספר הוא לכאורה ענין של חסרון, כיון שיש כאן רק מציאותו של היחיד והפרט — הרי גם אחד מישראל יכול להיות נחשב ל"רב", כמ"ש²² בקשר להכנה למ"ת: "פן יהרסו גו' ונפל ממנו רב", "אפילו הוא יחידי חשוב לפני רב" [ולכן מצינו במדרשי חז"ל²³ שהענין דמ"ת הי' תלוי בכך שלא יחסר אפילו אחד מישראל, יהי מי שיהי, אפילו נושא פסל מיכה (כמדובר פעם²⁴), שבזה מודגשת החשיבות של כל אחד מישראל], ועד שגם אחד מישראל יכול להיות

שה"ש כב, ד) בפירוש מארז"ל (פסחים נ, א. וש"נ) "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו", שע"י לימוד התורה בעוה"ז זוכים ללימוד התורה בגן עדן.

18 פ"ב ואילך (לעיל ע' 412 ואילך).

19 הושע ב, א.

20 תוס' מגילה לא, סע"ב. רמב"ם הל' תפלה פ"ג ה"ב. טושו"ע סתכ"ח ס"ד.

21 יומא סת, ב (ובפרש"י). סוטה לו,

ריש ע"ב. מ, ב (במשנה).

22 יתרו יט, כא ובפרש"י.

23 מכילתא שם, יא. דב"ר פ"ז, ח.

24 ראה גם שיחת ש"פ במדבר, מבה"ח

וער"ח סיון תשי"ט ס"ה (תו"מ חכ"ה ע' 312).

הימים-א כב, ח) "דם לרוב שפכת גו'" (שלקן לא הי' יכול להיות בנין ביהמ"ק על ידו), שזהו כללות הענין דבירור העולם. וענין זה שייך לכל בני" (גם למי שאינו מרגיש את עצמו כמו "שר") — להיותם "בני דוד", שהרי "האב זוכה לבן כו'" (עדות פ"ב מ"ט), ובלשון רבינו הזקן בתניא (פל"ג) בענין "מה יפה ירושתנו", "ירושה שנפלה לו הון עתק שלא עמל בו".

16 ולא כמו לאחר יגמר הבירור, שזהו"ע ד"בן מאה (שלמות הבירור בכל פרטי הדרגות שמספרם מאה) כאילו מת ועבר ובטל מן העולם" (אבות ספ"ה. וראה תו"מ חמ"א ע' 199 הערה 53. וש"נ).

17 (וע"ד המבואר בלקו"ת (ואתחנן ו, ג.

שקול כנגד כל העולם כולו, ועד שמכריע את כל העולם כולו לכף זכות (כמ"ש הרמב"ם²⁵), כך, שענין המספר אינו חסרון.

ואדרבה — ענין המספר הוא למעליותא, וכפי שפירש רש"י בתחלת הפרשה: "מתוך חיבתן לפניו מונה אותן כל שעה".

ה. ובהמשך לזה יש לבאר פירוש רש"י על הפסוק²⁶ "אך את מטה לוי לא תפקוד" — שאין הכוונה שלא למנותם כלל (שהרי גדלה מעלת המנין), אלא שאין למנותם "בתוך בני ישראל", כי אם לבדם, ועל זה מפרש רש"י ב' פירושים: "כדאי הוא לגיון²⁷ של מלך להיות נמנה לבדו. ד"א צפה הקב"ה שעתידה לעמוד גזירה על כל הנמנין מכן עשרים שנה ומעלה שימותו במדבר, אמר, אל יהיו אלו בכלל, לפי שהם שלי, שלא טעו בעגל".

הביאור בפירוש רש"י,

— הצורך בב' הפירושים²⁸, והחילוק ביניהם, שלפי פירוש הא', נפקדו גם הלויים, אלא שנמנו באופן שונה, ולפי פירוש הב'*, מנין הלויים (שהי' ע"י השכינה ובת קול כו') לא הי' בגדר "תפקוד", כדי שלא תחול

(* ע"ד שבמצרים הי' "ואתם לא תצאו איש מפתח גוי"²⁹ (באותו המקום), "מאחר שניתנה רשות כו"³⁰, ואפילו אלו שבבתים הוא דוקא מפני ש"פסח הוי' גוי"³¹ — כך כאן: שלא יהיו באותו הזמן והענין — מנין מכן עשרים (ויומתק יותר — ע"פ הדעה (בספה"ע) דהמנין עושה הזמן למציאות³²), ואפילו אלו שאינן במנין, ניצולים מפני ש"הם שלי" (ופסח ה').

25 ה' תשובה פ"ג ה"ד.

26 א, מט.

27 שפירושו גודד של אנשי חיל, כפי שמצינו בגמרא ומדרשים (ראה הנסמן בערוך ערך לגיון), ועד שתיבה זו היא גם בלשונות דאוה"ע, כמו באנגלית: "לידושאן" (ראה ערוך שם. וראה גם לקו"ש חכ"ז ע' 19 בשהו"ג להערה 16).

28 נתבאר גם הטעם שרש"י מפרש בפי' הא' "כדאי הוא לגיון של מלך להיות נמנה לבדו", ולא כבמדרש (במדבר"ר פי"א, יא"ב) שתחילה הובא הפי' ש"הי' גלוי לפני המקום שימותו כולם במדבר כו" — כי: (א) ע"פ פשוטו של מקרא, ענין המנין הוא רק למעליותא — "מתוך חיבתן כו", ולכן לא

יכול רש"י לפרש בפי' הראשון שהמנין קשור עם ענין הגזירה; משא"כ במדרש, שמפרש ענין המנין בב' אופנים: למעליותא — ש"יעלו לגדולה, כמה דתימא ישא פרעה את ראשך והשיבך על כנך", אבל גם לגריעותא — "כמה דתימא ישא פרעה את ראשך מעליך ותלה אותך על העץ". (ב) מצד המשך הכתובים, "ואתה הפקד את הלויים גוי" (שם, ג), מינוי ושררה על המשכן — מתאים יותר הפי' ששבט לוי נמנה לבדו להיותו "לגיון של מלך" (כבלקו"ש שבפנים ס"ב).

29 בא יב, כב.

30 פרש"י עה"פ.

31 שם, כג.

32 ראה ת"מ ח"ח ע' 115. וש"נ.

עליהם ה"גזירה (ש) על כל הנמנין³³, שמצדה אין הבדל בין צדיק לרשע³⁴ (כולל גם שבט לוי שלא השתתפו בעצת מרגלים³⁵ — כמובן ממ"ש בהתחלת הגזירה³⁶ "אכנו גו' ואעשה אותך לגוי גדול", "אותך" דייקא, ולא אותך ושבטך*, אלא שאח"כ נחלפה ל"במדבר הזה יפלו (בנ"י) גו"³⁹), אלא שהוציאם הקב"ה מכלל הגזירה (ע"י השינוי באופן מנינם), כיון ש"הם שלי (מפני) שלא טעו⁴⁰ בעגל"⁴¹ (ועפ"ז מתורץ מדוע נקט רש"י "שלא טעו בעגל", ולא שלא טעו במרגלים, שזהו החטא המדובר כאן⁴²);

(* ועד"ז לאחר חטא העגל כתיב³⁷ "ואעשך אותך לגוי גדול", ולא אותך ושבטך, אף ששבט לוי לא חטא — ש"ביקש להם (הקב"ה) לכלות הטובים עם הרעים", ו"ונתפלל עליהם כמה שנאמר³⁸ ויחל משה .. מחל הקב"ה ואמר שלא יאבד את כולם" (במדבר"ר פ"ט, מד ובמת"כ).

למ"ש (בראשית א, כו) "נעשה" לשון רבים: "כתוב והרועה לטעות יטעה".

41) ולהעיר ממ"ש בזהר (ח"א נב, ב, קכו, ב. ח"ב קצג, סע"ב) שע"י חטא העגל חזרה לבנ"י הזוהמא שפסקה מהם במ"ת (שבת קמו, רע"א. וש"ג), אף שלא חזרה לגמרי (כדמוכח בשבת שם — ראה לקו"ש חכ"א ע' 151 הערה 52), משא"כ אצל הלויים שלא חטאו בעגל. 42) כפי שהקשו מפרשי רש"י (רא"ם ושפ"ח). — ובגלל זה הוצרכו לומר ש"שמא י"ל שגם. הלויים טעו בדברי המרגלים*, ועם כל זה לא הענישם מפני שלא טעו בעגל", ורק "שאר השבטים שטעו בשניהם יחד .. נגזרה בהם הגזירה של ארבעים שנה, וזהו שאמר הכתוב (ש"לח יד, לד) תשאו את עוונותיכם ארבעים שנה .. ופירש רש"י (שם, לג) ולא נאמר תשאו את עוונכם, שתי עוונות** של עגל ושל תלונות המרגלים .. שמשעשו העגל

33) נתבאר גם הדיוק ד"הנמנין מכן עשרים שנה ומעלה" — שהמנין דבן עשרים שנה ומעלה הוא "לצאת ולבוא לצבא" (פרש"י שלח יד, כט), שעיקרו (לא בשביל הזמן שהיו במדבר, שהיו מוקפים בענני הכבוד, אלא) בשביל הכניסה לארץ לכבוש ל"א מלכים (שעל זה אמרו הגוים "מבלתי יכולת ה' גו'" (שם, טז ובפרש"י)), ומובן, שמי שממאס בארץ, אין ביכלתו (גם אם אינו בכלל העווש) להשתתף בכיבושה (כמו "הירא ורך הלבב" (פ' שופטים כ, ח)), ולכן, עי"ז שיצאו מכלל "הנמנין מכן עשרים שנה ומעלה", ה"ה כמו הפחותים מבני עשרים שנה, שכיון שאינם בגדר יוצאי צבא, הנה גם אם אינם רוצים ליכנס לארץ, אין זה מעכב את כניסתם לארץ ("מ'שמיסט אים און ער גייט אַרײן"!).

34) שלכן הוצרך הקב"ה להיות "מדלג בתי ישראל מבין בתי מצרים וקופץ ממצרי למצרי וישראל אמצעי נמלט" (פרש"י בא יב, יא), ועאכו"כ בין בנ"י עצמם.

35) פרש"י דברים א, כג.

36) שלח שם, יב.

37) תשא לב, יו"ד.

38) שם, יא.

39) שלח שם, כט.

40) "טעו" דייקא (ראה לקו"ש שבפנים ס"ט) — כלשון חז"ל (ב"ר פ"ח, ח) בנוגע

(* ורק "מתחלה לענין השילוח, לא היו עמהם אפילו בעצה, אבל בחזרתם, כשבאו המרגלים והוציאו דבת הארץ, וישאו כל העדה את קולם ויבכו וגו' (ובגלל זה נקבעה בכ"י לדורות (ראה סוטה לה, א)), באותה בכ"י ה' גם שבט לוי כו").

** ועד"ז פירושו רש"י (קרח טז, ד) "משל לבן מלך שסרח על אביו ופיס עליו אוהבו פעם

ביאור החילוק בין מנין בני, מספר כפשוטו, מנין הלויים "על פי ה'", בגדר מספר, לאהרן "שלא הי' במנין הלויים"⁴³, למעלה מכל גדר ומספר⁴⁴ — בשייכות לעבודה דבירור העולם⁴⁵;

והשייכות לספה"ע: ספירת מ"ט יום, המשכת שער הנו"ן ע"י ספירת המ"ט יום, בגדר מספר, והבחי' דשער הנו"ן שבאה בדרך מתנה שאינו בגדר מספר כלל, שזוהי המעלה הפנימית והאמיתית שמתגלה אצל בני בחג השבועות, זמן מ"ת⁴⁶ —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס⁴⁷ בלקו"ש חל"ג בתחלתו.

היא כללות כל המצוות (ראה תניא פל"ז), שעל ידה נעשית הצמיחה בתוספת מרובה (כמשנת"ל במאמר פ"ג (לעיל ע' 413)), ועל זה אמרו רז"ל (פסחים פו, ב) "צדקה עשה הקב"ה בישראל שפיון לבין האומות", ו"לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים", כמבואר בחסידות (ראה תו"א בראשית ו, רע"א. ר"פ לך לך. ובכ"מ) דקאי על ניצוצי קדושה שמתבררים ע"י בני, ש"אחד מכם גולה לברכריא כו" (שהש"ר פ"ב, ח (ב)).

46 ויש לקשר ענין זה עם לימוד פרקי אבות ביום הש"ק זה — הפרק שנקרא בשם "קנין תורה" — קנין דייקא, כידוע בפירוש "ברוך קונן", ש"הקנין אינו היות דבר חדש, כי אם יציאה מרשות המוכר לרשות הלוקח כו" (תו"א משפטים עה, ד), וענינו בתורה — שבאה למטה כמו שהיא למעלה, "ואהי אצלו אמן גו" (משלי ח, ל), "נעלמה מעיני כל חי" (איוב כח, כא), ללא שינויים. 47 בשילוב שיחת ש"פ במדבר תש"מ.

עלתה גזירה זו במחשבה, אלא שהמתין להם עד שתתמלא סאתן . . אבל הלויים שלא חטאו בעגל, ולא עלתה גזירה זו במחשבה עליהם, אין לגזור עליהם עכשיו כו". 43 כפי שמפרש רש"י (פרשתנו ג, לט) הטעם ש"נקוד על ואהרן".

44 וענינם בעבודה: מצד כחות פנימיים, מצד כחות מקיפים שפועלים גם על הכחות הפנימיים, ומצד בחי' היחידה (ע"ד תקו"ז בהקדמה יז, א)) "אנת הוא חד ולא בחושבן"; "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך" (ואתחנן ו, ה).

45 ויש לקשר זה עם מ"ש בהפטרה: "ונקבצו גו' כי גדול יום יזרעאל" (הושע ב, ב) — דקאי על קיבוץ ואסיפת הניצוצות ע"י קיום המצוות שנמשלו לזריעה נכמ"ש (שם יו"ד, יב) "זרעו לכם לצדקה", והרי צדקה

ושתים ושלש, כשטרח רביעית, נתרשלו ידי האוהב כו", והיינו, שע"י הוספת חטא נעשה מצב חמור יותר כו'.